

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Poenitentia Et Reliqvis Sacramentis

Vindalium, 1646

Sect. II. An confessarius teneatur poenitentiam imponere, & eam
poenitens acceptare.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38867

Tertiò ad satisfactionem de condigno, requiritur promissio Dei: nam etsi opera hominis iusti, quatenus à gratia procedunt, habeant ex se citra ullam promissionem Dei, condignitatem aliquam ad satisfaciendum; vt tamen per ea infallibiliter remittantur pœnæ purgatorij, requiritur promissio Dei, qua se obstrinxerit ad remittendam pœnam illam, pro altera in hoc mundo liberè assumpta: sine tali enim promissione nulla est ratio, cur Deus teneatur ex iustitia, remittere pœnam purgatorij iustè impostam, pro pœna huius vitæ, quæ est alterius omninò rationis, & multò remissior.

 SECTIO II.

An confessarius teneatur pœnitentiam imponere & eam pœnitens acceptare.

CONCLUSIO I.

Confessarius tenetur per se loquendo, satisfactionem aliquam pœnitenti imponere: in variis tamen casibus ab ea obligatione est liber. Prior pars sumitur ex Concil. Trident. sess. 14. cap.

8. eaque ratione ostenditur ; quia licet actualis satisfactio non pertineat ad essentiam sacramenti Pœnitentiæ , est tamen de illius integritate. Confessarius autem tenetur integrum conficere sacramentum ; quare tenetur non modo reum absoluerè , sed etiam ipsi pœnitentiã iniungere.

Confirmatur : nam postquam Confessarius peccata audiuit in confessione , si pœnitens sit ritè dispositus ad gratiam consequendam , tenetur illum absoluerè à peccatis , & in amicitiam cum Deo restituerè. Aliundè verò quia pœnitens Deum offendit , tenetur Confessarius illi satisfactionem aliquam imponere , ut inæqualitas illa quæ inter Deum , & peccatorem constituta fuerat per peccatum , tollatur quantum fieri potest ; aliàs non seruaret æquitatem in iudicio ferendo.

Ratio posterioris partis est , quia contingere potest ut pœnitens dum absoluitur omninensu priuatus sit , & nihil percipere queat , in quo casu superuacaneu esset illi pœnitentiã aliquam imponere. Imo si pœnitens ante confessionem sufficienter , arbitrio Sacerdotis satisfecerit , non est necesse illi nouam satisfactionem imponere , quia iam soluit quod

DE POENITENTIA. CAP. V. 69

debebat. Denique tāta esse potest poenitentis contritio, vt ea sufficiat ad totius poenae debitae remissionem. Verūm quia non facile constare potest, an talis sit contritio, aut satisfactio praecedens, vt totam poenam deleuerit; ideo vt plurimum iniungenda est in iis casibus, satisfactio aliqua saltem leuis. Quod si aegrotus auditu omnino priuatus non est, curet Sacerdos vt ter nomen Iesu, aut Mariae, voce, vel solūm corde proferat, aut aliam eiusmodi leuem poenitentiam, pro qualitate virium, illi iniungat.

CONCLUSIO II. Confessarius tenetur satisfactionem aliquo modo proportionatam peccatis imponere, nisi ex rationabili causa inducatur ad leuiorem iniungendam.) Ratio prioris partis est, quia hoc Sacramentum institutum est per modum iudicij, in quo Sacerdos sententiam profert; debet ergo ponderare grauitate in peccatorum, & iuxta illam poenam imponere: aliās si pro grauissimis peccatis leuissimas poenas imponeret, non seruaret aequitatem: sicut vice versa esset iniurius poenitenti, si propter culpas leuissimas poenas ei grauissimas iniungeret.

Ratio posterioris partis est, quia poenitentiae non tantum imponuntur ad

vindictam, & castigationem præteritorum peccatorum; verum etiam ad nouæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, vt liquet ex loco citato Concilij Trident. Interdum autem contingere potest, vt si Sacerdos pœnas valdè graues imponat, terreatur peccator, & præ fragilitate eas subire nolit, indeque occasionem sumat similia peccata aliàs in confessione reticendi. Quare Sacerdos prudenter spectare debet, non modo grauitatem peccati, sed etiam feruorem pœnitentis, & conditionem illius; vt omnibus diligenter perspectis, eam pœnitentiam iniungat, quam iudicat esse magis accommodatam vtilitati pœnitentis.

Nota, communiter pœnitentibus imponi debere opera externa, & ea ad quæ ex præcepto non obligantur. Interdum tamen imponi possunt actus interni, & opera quæ aliundè sub præceptum cadunt. Primum patet, quia talia opera facilius impleri possunt, maximè à rudibus qui orationi mentali, eleuationibus cordis, aliisque operationibus internis minimè sunt assueti. Secundum constat, quia pœnitentia imponi debet in vindictam & grauamen: qui autem tenetur, verbi causa, aliquo die audire Missam, non graua-

DE POENITENTIA CAP. V. 71

cur de nouo, si Confessarius ei præcipiat, vt tali die Missæ sacrificio intersit: quare vt plurimum, opus non præceptum ei imponi debet. Tertium patet: nam opus internum potest multum adiumenti afferre poenitenti, vt eum à peccatis retrahat. Cur ergo non licebit tale opus ei iniungere; præsertim cum poenitentia non solum sit punitiua, sed etiam medicinalis & sanatiua? Nec refert quòd actus internus per se sensibilis non sit: talis enim est per aliud, nempe per iussionem Sacerdotis, & acceptationem poenitentis. Quartum denique ostenditur: nam cum homo satisfacere possit per opera aliàs præcepta, vt supra dictum est; nulla ratio est, cur talia opera in confessione imponi non possint.

CONCLUSIO III. Poenitens tenetur poenitentiam impositam acceptare, etiam pro peccatis aliàs confessis eamque per se exequi.) Prima pars probatur, tum quia in Concilio Florent. inter poenitentis actus ponitur satisfactio operis, ad arbitrium Sacerdotis: tum quia ibidem statuitur, ad integritatem sacramenti Poenitentiae, requiri ex institutione diuina contritionem, confessionem, atque satisfactionem: tum quia in Concilio Trident. sess. 14. cap. 8. docetur claus

Sacerdotum, non tantum ad soluendum, sed etiam ad ligandum, scilicet per impositionem pœnitentiæ, concessas esse: non essent autem concessæ ad ligandum, nisi pœnitens iis ligari posset: atque adeò nisi teneretur pœnitentiam impositam implere.

Notandum autem hæc intelligi, de pœnitentia prudenter imposita: nam si ea manifestè iniqua sit, aut facultatem pœnitentis superet, ut si valde infirmo imponeretur ieiunium plurium dierum, aut quid simile, non tenetur eam ille acceptare. Quare Sacerdotes curare debent, ut quantum fieri potest se accommodent infirmitati pœnitentium; & in dubio potius in partem mitiorem vergant, ut quò remittior est pœnitentia, eò pœnitentes eã libentius amplectantur; quod non parũ conducet ad perfectionem satisfactionis: quia sicut Deus hilarem datorem diligit, ita & hilarem satisfactorem. Dixi, manifestè iniqua: nam in dubio, authores opent standum esse Sacerdotis iudicio.

Secunda pars colligitur ex dictis: nã Sacerdos tenetur etiã illi qui peccata aliàs confessa iterum confitetur, pœnitentiam iniungere, tum ad integritatem sacramenti, tum ad seruandam æquitatem iudicij, &c. Ergo etiam pœnitens tenetur pœnitentiam

pœnitentiam acceptare; maximè quia æquum est; vt quoties aliquis vult gaudere beneficio sacramenti, circa eadem peccata, toties ille ponat ex parte sua, quicquid requiritur ad integritatem sacramenti, sicut etiam toties peccata confitetur, & de iis conteritur.

Dices, hoc ad summum verum esse in eo, qui non satisfecit: at supponimus pœnitentem, qui secundò peccata confitetur, aliàs pro iis satisfecisse. Cur ergo tenebitur iterum satisfacere? Respondeo teneri iterum acceptare pœnitentiam aliquam, vt integrum sit sacramentum Pœnitentiæ: nam satisfactio aliàs exhibita pertinebat ad integritatem sacramenti eo tempore suscepti; non potest autem eadem integrare sacramentum quod nunc sumitur: quia sicut sacramentum istud numero à præcedenti distinguitur, ita materiam numero distinctam postulat.

Tertia pars ostenditur, quia satisfactio imponitur in pœnam, & ultionem peccatis; ille autem qui peccauit, debet pœnam sustinere, vt sicut culpa est personalis, ita sit & pœna. Quod intellige nisi res præcepta talis sit, vt nihil referat, etsi per alium eam exequaris. Et sic, verbi causa, si Sacerdos præcipit vt des

de Pœnitentia, D

74 T R A C T A T V S
elemofynam, fatisfacis illius præcepto,
fi eam per feruum tuum eroges: fecus au-
tem dicendum est, fi iubeat vt ieiunes,
aut facrum audias, vel rofarium recites;
ea enim & fimilia per teipfum exequi
debes, fi fieri potest. Quod fi contingat
te, vel ob superuenientem infirmitatem,
vel alia ex causa rationabili, pœniten-
tiam posterioris generis implere non pos-
se, non teneris eam implere per alium,
aut aliud opus facere.

SECTIO III.

An Pœnitentia imposita mutari possit.

CONCLUSIO

Pœnitentiam immutare potest, tum il-
le qui eam imposuit; tum alius qui-
uis confessarius, siue sit illius superior, si-
ue æqualis, siue etiam inferior.) Quòd
idem possit, patet, quia nihil obstat quin
idem iudex possit causam ante iudica-
tam, iterum iudicare; cùm eandem reti-
neat potestatem, & pœnam impositam
ratione habita variarum circumstantia-
rum, quæ ante non occurrerant, mutare;
maximè in foro conscientie, quod in fa-